

Ö S S Z E G Z É S

2022/2023. évi Budapest Ösztöndíj Programban résztvevő ösztöndíjas neve:

Tóth Orsolya

Felsőoktatási intézmény neve:

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Építészmérnöki Kar

Kutatási téma címe:

Fővárosi helyi védelem alatt álló épületek történetének kutatása

Kutatás rövid ismertetése:

Az Ösztöndíjprogramra való jelentkezéskor a téma iránti érdeklődésen és tapasztalatszerzésen felül szerettem volna, ha a kapott feladatok és általuk szerzett ismeretek kiegészítik az egyetemen elsajátított tudásomat. Az öt hónap végére sok hasznos tapasztalatot szereztem arról, hogyan kell másokkal együtt dolgozni, és többek közt a kutatások módszertanáról, a lényegi információk kiszűréséről.

A kapott feladat nekem és a mentoromnak is új volt, én az értékvédelmi dokumentációk világába kaptam betekintést, ő segített ezeken kiigazodni.

Az Ösztöndíjprogram keretében az általam vizsgált épületek az 1994-ben védelem alá helyezett állományból kerültek kiválasztásra. A hosszú listán számos olyan épület található, melyről csupán néhány információ áll az Önkormányzat rendelkezésére, azonban kutatómunkával ez a készlet bővíthető. Ebben a bővítésben segítettem én is. A sorból kiválasztottam 6 épületet, és igyekeztem összegyűjteni a róluk elérhető összes információt, melyet saját képanyag készítésével egészítettem ki. Folyóiratokból, cikkekből kerestem történeteket, melyek bemutatják az építés előzményeit, a megvalósítás körülményeit, valamint a használatot is, néhány esetben kritikát is találtam a vizsgált épületekkel kapcsolatban. Ezek jó visszacsatolásként szolgáltak arra, hogy az emberek hogyan használták az elkészült házakat.

Munka közben kialakult, hogy mennyi időt kell szánni online források keresésére, mikor érdemes ellátogatni az épületekhez, hogyan lehet megszervezni az épület belső fotózását, és ezeken felül külön tapasztalat volt maguknak a dokumentumoknak az összeállítása is.

Levéltárba is kellett menni, ez a fajta kutatás teljesen új feladat volt számomra. Korábban, tanulmányaim folyamán nem volt szükségem ilyenfajta anyagok keresésére, így nem ismertem ezt a vizsgálódási módot, munka közben azonban nagyon megszerettem.

Sok esetben megtaláltam az épületek eredeti, kézzel rajzolt tervlapjait a tervező építész kézjegyével. A számos rajz közt voltak gondos számítások is, melyek néhányszor külön könyvnek is megállták volna helyüket, olyan mennyiségű információt tartalmaztak az épület különböző részeiről.

Ezek a fajta anyaggyűjtések alapozták meg a tényleges feladatot, ugyanis az épületekről az értékvédelmi dokumentációkat el kellett készíteni. Egy ilyen dokumentum tartalmaz egy, az épületről szóló rövid, általános ismertetőt, valamint több hosszabb terjedelmű leírást. A leírások a következők:

építészeti leírás az épület mai megjelenése alapján, építéstörténeti összefoglaló, mely tartalmazza a fontos lépéseket az építkezéstől a használatbavételig, valamint ezek változását is. Helyet kap egy összefoglaló az épület kapcsán releváns írásokról, cikkekről, valamint egy a védett épület őrizendő értékeit felsoroló szakasz. Ezen szöveges részeket egészítik ki térképek, archív és mostani fotók, valamint jellemző tervrajzok, amennyiben elérhetőek voltak a levéltárban, szaklapokban.

Izgalmas volt felfedezni kutatás közben, hogy az általam vizsgált épületek, melyek sokszor elbújnak környezetükben, egyazon építész munkái, mint akiket az egyetemen oktatnak, és jelentős középületeinket köszönhetjük nekik. Így rajzolódott ki előttem egy-egy építész munkássága.

Fordítva is ért hasonló élmény, mikor az irodában hallottam egy-egy házról, tervezőről vagy épp szakirodalom olvasása közben más épületek kapcsán találtam érdekességeket, majd később ezek említésre kerültek az egyetemen. Ezek által rajzolódott ki előttem egy-egy építész munkássága.

A tanulságok és apró felismerések által igazán élménydússá vált a munka, és az ismeretek, amiket elsajátítottam, már rögtön hasznomra is váltak az említett tantárgy kapcsán. Ami azonban ezeknél is fontosabb, hogy erősítette kapcsolatomat Budapesttel, és egy új irányból világított rá rejtett kincseire, melyek körülöttünk vannak, csak észre kell vennünk őket.